

Biblický text, který se dnes pokusí vломit se k nám a navštívit nás, je zapsán v 2. Pavlově dopise Korintským, v kapitole 4., ve verši 6., kde čteme:

„Nebot' Bůh, který řekl, že tmy at' zazáří světlo, osvítil vaše srdce, aby nám dal poznat světlo své slávy ve tváři Kristově.“

Ó Pane, tak jako se děti vystavují záři horského slunce, tak se i my, bez černých brýlí, vystavujeme paprskům Tvého slova. Amen.

Přátelé v Kristu,

dnes je první neděle po Velikonocích, která se v církevní řeči nazývá Quasimodo zřejmě proto, že se po prvních Velikonocích zásadně změnil způsob spolupobytu Boha s člověkem. O svátcích Veliké noci, tehdy v Jeruzalémě, a těsně po nich, lidé ve své víře něco podstatného ztrácejí a něco velmi podstatného, skutečně nového, získávají. Prožili jsme Velikonoce – hrůzu i velkolepost Velkého pátku, prožili jsme radost nedělního rána – vzkříšení. Při Večeři Páně jsme slavili svátost naší vnitřní spřaženosti s Ježíšem, svátek našeho největšího soustředění: On vzkříšený byl naším středem a my jsme byli kolem con-centrováni. Znovu jsme slyšeli zvěst o Ježíšově smrti a o jeho vzkříšení. Již na Květnou neděli večer jsem opět připomněl kříž na hradě Lemberk. V zámecké zahradě je tam velký železný kříž, v jehož středu je autogenem vyřezána silueta člověka s rozpaženýma rukama – otvor ve velikosti člověka. Volal jsem z této kazatelny: „Kříž na Lemberku mně zvěstuje: Ne jen v kříži, ale v jakémkoli popravčím nástroji, v násilí moci, v lidské neúctě, v lidské malosti, v lidské definitivě, prostě ve smrti je díra ve tvaru člověka, ve smrti je průraz, dveře, kterými projde jedinec. Tuto skulinu či puklinu v popravčích instrumentech, v masových hrobech, i v našich budoucích hrobech, vytvořil Syn člověka a Syn Boží, zbyl po něm jen ten průraz pro jednotlivého člověka: „Široká je cesta, jež vede do zahynutí a úzká je cesta vedoucí k životu.“ „Kde je, ó smrti, vítězství Tvé, kde je, ó smrti, osten Tvůj“ – to je mocná zvěst o Kristově vzkříšení spolu s písní: „Bud' Tobě sláva, jenž jsi z mrtvých vstal, smrt již nemá práva, vítěz Tys a král.“ Mocná zvěst o vzkříšení – a já se vám dnes pokusím demonstrovat, že zas tak moc mocná není. Řekl jsem, že ve velkých dějích Veliké noci lidé ve své víře něco podstatného ztrácejí a něco ještě podstatnějšího získávají. Pojdme nejprve k tomu, co ze své víry ztrácejí. Začneme u apoštola Petra. Ze všech dvanácti apoštolů je víra tohoto Kristova následovníka a souputníka nejpříkladnější. Pro jeho pevnou víru ho Ježíš sám přejmenovává ze Šimona na Petra. Petr – to je skála, na které bude zbudována církev. Petr není pouze pevně věřící, je i odvážný, statečný, je připraven pro Ježíše položit i život. Jeden spirituál říká: „Petře, Petře, přestaň klít, vezmi meč a pojď se bit.“ Ano, ještě v zahradě Getsemanské, těsně před Velkým pátkem Petr tasí svůj meč a chce se bit. Ale pak přišel děj Velkého pátku – Ježíš je zatčen, trýzněn, křížován, umírá a Petr Ježíše zapírá „neznám toho člověka“. Ale ten, co nejvíc a nejlíp věřil, ten nejvěrnější, nejodhodlanější, ten, co byl hotov a připraven položit za Ježíše život, se v té hrozně mele Velkého pátku sesypal. Co on, to se může člověku stát, ale jeho víra se sesypala. Ta tolik příkladně pevná

víra se sypala jako domeček z karet. Čím to? Co to způsobilo, jak to, že Petr ztratil to tolik nosné? Hledáme spolu, co lidé víry o Velikonocích ztratili. Petr ztratil svou víru, svou statečnost a odhodlanost. Na Velký pátek odpoledne je z něj duševní troska. Dále tu jsou na Velký pátek shromáždění lidé. To není jen krvelačný dav tupců. To jsou zbožní a v Hospodina věřící lidé. Jejich výkřiky neberme pouze jako pokřiky vyjadřující výsměch, cynismus a jízlivost. Ze shromážděného zástupu zbožných se ozývají dvě výzvy, řekněme dvě prosby. „Jiným pomáhal a sám sobě pomoci nemůže“? Tedy ukaž svou moc, ať Bůh prokáže na Tobě svou moc, ať se nyní na Tobě oslaví. Vždyť Ježíš činil zázraky a mocná znamení. Tím udivil a získal mnohé na svou stranu, uzdravoval nemocné, křísil mrtvé, proto „sestup z kříže a pak uvěříme“. Ježíšova bezmoc, jeho výkřik „Bože můj, proč jsi mne opustil“ to zlomilo i Petrovu víru, to láme víru zbožných pozorovatelů pod křížem. Ne, říkají si, to není možné, tento bezmocný, lidmi i Bohem opuštěný člověk, nemůže být Mesiáš, předpověděný kníže pokoje, ten, který přinese Izraeli i celému světu Boží spravedlivé pořádky a nastolí vládu pokoje. Tento člověk měl vyšší moc, ale teď to vidíme a zažíváme, Boží moc ho opustila, nikdy při něm patrně nebyla, šeredně jsme se v něm zmýlili, „sestup z kříže a uvěříme“. Popisuji to jen proto, abychom v Petrově víře a ve víře zbožných kolem stojících, našli i my osobně i naši vlastní víru. Je to víra obecně lidská, víra, která hledá přesvědčivé projevy Boží moci, Boží spravedlnosti a Boží vůle. Kříž, utrpení, bolest, smrt, masové vyvražďování, to vše se jeví jako protiklad, jako argument proti Boží moci. Právě po hororech nedávno minulého století ztratili mnozí věřící svou víru a ptají se: jak to mohl Bůh dopustit, jak to, že nějakým způsobem nezasáhl. Ne, v tak krutého či tak bezmocného Boha nemůžeme věřit.

„Sestup z kříže a uvěříme“ – tato víra je populární, téměř obecná, je i každém z nás, je promísena jako plevel s obilím. Tato víra potřebuje zázraky, čeká na Boží zásahy do konkrétních událostí, hledí na Boha jako na režiséra jednotlivých životů, příběhů i dějin. Tato obecně lidská zbožnost se hroutí na Velký pátek, hroutí se i v dobách, ve kterých se mezi lidmi rozpoutává peklo nelidskosti a lidé se nedočkávají, podle jejich soudu, adekvátní Boží reakce. Řekl jsem, že ve velikonočních dějích, lidé ze své víry něco podstatného ztrácejí a že něco ještě podstatnějšího získávají. To, co získávají je víra ve vzkříšení. Připomínám ten průraz v kříži, ten Boží průraz světa násilí a definitivy smrti. A je opravdu pozoruhodné, že ta obecná víra typu: „sestup z kříže a uvěříme“ je mnohem zakořeněnější, mnohem běžnější, mnohem víc po ruce než ta víra, kterou nám dává Bůh v Kristu právě velikonočním dějem. Tato víra Boží, víra zoufalstvím prošlá, víra, která prošla i peklem nelidskosti, víra končící na kříži světa, ale u Boha nekončící, tato víra je ve světě a v jeho dějinách stále jako Popelka. Smrti se neboj, praví vzkříšený Pán. Dietrich Bonhoeffer ve své Etice píše: „Tam, kde poznáváme, že moc smrti je zlomena, tam, kde div vzkříšení a nového života proniká jako světlo doprostřed světa smrti, tam od života žádnou věčnost nepožadujeme, tam od života přijímáme co dává, nikoli všechno nebo nic, nýbrž dobré i zlé, důležité i nedůležité. Radost i bolest.“ Ze tmy září světlo, z největší tmy za bílého dne, ze tmy Velkého pátku září světlo Boží lásky. Bůh osvětlil naše srdce, aby nám dal poznat světlo své slávy ve tváři Kristově. Kristova tvář svítící v našem srdci, to je Bohem zvolený způsob jak bude On spolupobývat s námi, jak bude Bůh ve světě přítomen, jak bude žít s námi. Tím průlomem v kříži proniká do světa nekonečný proud vzkříšení a života, tímto průrazem komunikuje Bůh s člověkem, jím prozařuje i světlo Boží slávy ve tváři Kristově, které osvěcuje naše srdce. Tak ať jen svítí Kristova tvář v našich srdcích, ať nás provádí vším, co prožíváme, ať nás vede labyrintem světa i údolím stínu smrti, ať nás stále provádí ze smrti do života. Amen.